

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії з економіки
Спеціальність **051 Економіка**
Освітня програма «Економіка підприємств та галузей національного господарства»
Рік навчання **2**, семестр **3**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **5**
Мова викладання **українська**

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

д.е.н., проф. Наталія ВДОВЕНКО
nata0409@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2124>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в слухачів сучасних знань теоретико-методичних основ регулювання аграрних ринків та практичних умінь й навичок застосування інструментів регулювання з метою збалансування інтересів виробників, споживачів та держави для подальшого стабільного розвитку сільського господарства в умовах глобальних змін.

Завдання навчальної дисципліни: набуття вмінь і знань теоретико-методологічних основ регулювання аграрних ринків та розробки пропозицій щодо застосування інструментів регулювання з метою збалансування інтересів всіх учасників аграрних відносин; вивчення механізмів та інструментів регулювання аграрних ринків та оцінка наслідків їх застосування для виробників сільськогосподарської продукції, споживачів та держави; вивчення передового зарубіжного та набутого вітчизняного досвіду щодо регулювання аграрних ринків на принципах Світової організації торгівлі; вивчення нормативно-правової бази регулювання аграрних ринків; аналіз механізмів регулювання аграрних ринків мінеральний добрив, паливо-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин; обґрунтування ефективності державної підтримки ринків.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): здатність ідентифікувати і розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 4. Здатність до генерування нових ідей та прийняття обґрунтованих рішень для досягнення поставлених цілей.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах та у реальному секторі економіки.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та впроваджувати економічні рішення, виходячи із закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням економіко-математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 1 Мати сучасні глибокі теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

ПРН 2. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також володіти методологією економічних наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці, прирошувати знання у сфері економіки з метою сприяння соціально-економічному розвитку

ПРН 5 Пропонувати нові рішення, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.

ПРН 6 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні , практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Науково-теоретична база регулювання розвитку агропродовольчих ринків	2/2	Засвоїти основні наукові погляди на роль ринків і держави в регулюванні економічних процесів. Розуміти суть поняття «регулювання» в контексті теорії і практики державного управління, обумовленість державного протекціонізму щодо сільського господарства. Вміти аналізувати шляхи державної підтримки як чинника забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва. Оволодіти базовими цілями, завданнями, принципами державної політики щодо врегулювання та удосконалення діяльності аграрних ринків.	Підготовка презентації або реферату. Відповіді на питання	
Тема 2. Основні цілі та інструменти регулювання агропродовольчих ринків	3/3	Розрізнити інструменти регулювання агропродовольчих ринків для регулювання попиту: стимулювання доходів населення; компенсація частини витрат на харчування; управління попитом спедспоживання і формування державного резерву; фінансові інтервенції; регулювання цін; зняття бар'єрів між регіональними та локальними ринками; стимулювання вертикальної інтеграції; інформаційне стимулювання попиту. Для регулювання пропозиції: прямі цінні субсидії виробникам; заходи щодо зниження витрат в сільському господарстві; пільгове кредитування (компенсація відсоткових ставок за користування кредитом); програмне управління; товарні інтервенції; збутова кооперація; прямі платежі в доход фермерам; квотування виробництва; ліцензування учасників ринку; контроль за якістю продукції. Аналізувати заходи організаційного, інфраструктурного та інформаційного характеру; інформаційне забезпечення агропродовольчих ринків.	Виконання тестового контролю Підготовка презентації або реферату	
Тема 3. Концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків	3/3	Знати концептуально-методологічні засади регулювання агропродовольчих ринків. Розуміти сутність національної агропродовольчої системи як об'єкту регулювання. Критерії ефективності ринкового саморегулювання.	Відповіді на питання Підготовка презентації або реферату	
Тема 4. Формування системи регулювання ринків в умовах соціально-економічних трансформацій	4/4	Знати базові аспекти галузевої економіки, визначати й оцінювати ринкову позицію суб'єктів господарювання, які безпосередньо задіяні в просуванні продукції на агропродовольчих ринках з урахуванням попиту і пропозиції на неї. Трансформація механізму ринкового регулювання в сільському господарстві України при переході до ринкових відносин. Розрізнити механізми бюджетного фінансування аграрного виробництва. Державна підтримка аграрного сектору економіки за допомогою спеціальних режимів і механізмів оподаткування.	Підготовка презентації або реферату	
Тема 5. Формування механізму регулювання ринків продукції рослинництва в Україні	4/4	Формування механізму регулювання ринку паливно-мастильних матеріалів. Розуміти фактори формування механізму регулювання ринку мінеральних добрив та механізму регулювання ринку засобів захисту рослин.	Підготовка презентації або реферату Виконання тестів	
Тема 6. Основні напрями удосконалення регулювання ринків ресурсів АПК в умовах глобальних змін зовнішнього	4/4	Складати прогноз на основі економіко-математичного аналізу з використанням моделі часткової рівноваги «AGMEMOD», яка включає в себе три основні блоки моделювання: базу даних; специфікацію моделі; припущення моделювання. Здійснювати аналіз бази даних, яка включає дані про ціни, виробництво, використання, імпорт та експорт продукції, яка включена в модель. Методичні підходи щодо удосконалення механізму ринкового регулювання	Відповіді на питання Підготовка презентації	

середовища		Прогнозувати тенденції розвитку ринків ресурсів АПК в Україні. Вміти визначати методичні підходи щодо обґрунтування обсягів державної підтримки для аграрного виробництва та в розрізі основних видів ресурсів АПК. Розуміти аспекти формування системи державної підтримки сільського господарства в умовах інтеграції до світового економічного простору. На базі прогнозних оцінок поточної версії моделі «AGMEMOD» до 2030 р. розробляти базовий сценарій та сценарій з умовою: податки, квота, зміна політики в обраних галузях аграрного сектору економіки.		
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання підсумкового контролю відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	зараховано
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аграрні перспективи України 2017–2030. Базовий сценарій: прогнозні оцінки розвитку аграрного сектору. Німецько-український агрополітичний діалог: [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://apd-ukraine.de/ua/publikatsiji>.
2. Аграрні перспективи України 2017–2030. Програма державної підтримки 2017: Звіт. 01.01.2018. Німецько-український агрополітичний діалог: [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://apd-ukraine.de/ua/publikatsiji>.
3. AGMEMOD Project (Project No. QLRT-2001-02853): [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://agmemod.eu/>.
4. Koval V., Mikhno I., Udovychenko I., Gordiichuk Y., Kalina I. Sustainable Natural Resource Management to Ensure Strategic Environmental Development. TEM Journal. 2021. Vol. 10. Issue 3. P. 1022–1030. DOI: 10.18421/TEM103-03
5. Abramova A., Filyppova S., Vdovenko N., Kotelevets D., Lozychenko O., Malin O. Regulatory policy transformation in conditions of non-stationary economy in Eastern European countries: practical approach. International Journal of Computer Science and Network Security. 2021. Vol. 21. № 10. P. 39–48.
6. Koval V., Olczak P., Vdovenko N., Boiko O., Matuszewska D., Mikhno I. Ecosystem of Environmentally Sustainable Municipal Infrastructure in Ukraine. Sustainability 2021. № 13 <https://doi.org/10.3390/su131810223>
7. Dankeieva O., Solomianiuk N., Strashynska L., Fiedotova N., Soloviova Y., Koval V. Application of Cognitive Modelling for Operation Improvement of Retail Chain Management System. TEM Journal. 2021. Vol. 10. Issue 1. P. 358–367. DOI: 10.18421/TEM101-45
8. Вдовенко Н. М., Кукса І. М., Дяченко Т. О., Сірик М. В. Управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 2 (249). С. 120–127.
9. Parwita G.B.S., Arsawan I. W. E., Koval V., Bogdanova N., Tamošiūnienė R. Organizational innovation capability: integrating human resource management practice, knowledge management, and individual creativity. Intellectual Economics. 2022. Vol. 15. Issue 2. P. 22–45. DOI <https://doi.org/10.13165/IE-21-15-2-02>
10. Охріменко І. В., Вдовенко Н. М., Овчаренко Є. І., Гнатенко І. А. Інновації в системі стратегічного управління безпекою національної економіки в умовах ризиків та невизначеності глобалізації. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 4–9.
11. Маргасова В., Шевцова О. Стратегія державної підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу в умовах інформаційної безпеки. Науковий вісник Полісся. 2022. № 1 (24). С. 23–37.
12. Маргасова В., Вдовенко Н., Марченко І. Базові методичні підходи до обліку і контролю витрат при формуванні біологічних активів рослинництва й тваринництва на агропродовольчому ринку. Економічний аналіз. 2022. Т. 32. № 4. С. 207–216.